

[Justitsministeren.]

om dets baggrund og om den sammenhæng, hvori det foreligger.

Lovforslaget er et led i de senere års bestræbelser på at betrygge borgernes retsstilling i deres forhold til forvaltningen. Disse bestræbelser følger forskellige veje. Man søger at udbygge kontrollen med forvaltningen. Jeg skal her blot pege på den vægt, der i de senere års lovgivning er lagt på domstolens prøvelsesret med hensyn til forvaltningens afgørelse og på indførelsen af ombudsmandsinstitutionen og den senere udvidelse af denne institutions virksomhedsområde. Uanset den betydning, der må tillægges sådanne kontrolordninger, er det endnu vigtigere, at forvaltningsmyndighedernes egen sagsbehandling søges tilrettelagt på en sådan måde, at den indebærer effektive garantier for borgernes retssikkerhed. Reformbestræbelser i denne retning har vel hidtil overvejende haft tilknytning til specielle forvaltningsområder; jeg skal pege på, at der på nogle områder er indført råd eller nævn med regler om sammensætning og sagsbehandling, som tager sigte på at skabe særlige garantier for lovlige og rigtige afgørelser, og på det arbejde, der for tiden er i gang vedrørende reformer med hensyn til ekspropriations-sagers og skattesagers behandling. I de seneste års diskussion om forvaltningens sagsbehandling har imidlertid også spørgsmålet om gennemførelse af *generelle* reformer fået en fremtrædende plads. I 1956 nedsatte regeringen den såkaldte offentlighedskommission med den opgave at overveje og afgive indstilling om, hvorvidt og i bekræftende fald i hvilket omfang og på hvilken måde offentlighed kunne gennemføres i den statslige og kommunale forvaltning. Kommissionen blev specielt anmodet om at behandle spørgsmålet om en revision af loven af 2. februar 1866 om erklærings meddelelse til ansøgere og klagere. Endvidere har regeringen for nogle måneder siden nedsat et udvalg til overvejelse af spørgsmålet om gennemførelse af almindelige regler om, at forvaltningens afgørelser skal ledsages af begrundelse.

Det her foreliggende lovforslag bygger på offentlighedskommissionens betænkning, som blev afgivet i 1963.

Betænkningen indeholder en enstemmig indstilling om gennemførelse af partsoffentlighed i forvaltningen og udkast til en lov herom.

Med hensyn til spørgsmålet om gennemførelse af almindelig offentlighed i forvaltningen har kommissionen delt sig. Et flertal på 11 medlemmer mener, at der ikke er tilstrækkelig samfundsmæssig trang til gennemførelsen af en så gennemgribende reform, og at de ulemper, den medfører, og de vanskeligheder, der knytter sig til den nærmere tilrettelæggelse af ordningen, er større end de goder, den måtte indebære. Et mindretal på 9 medlemmer mener derimod, at de grunde, der taler for offentlighed, har en sådan vægt, at modhensynene bør vige. Et medlem af mindretallet mener dog, at man på indeværende tidspunkt alene bør gennemføre en lov om partsoffentlighed og derefter på grundlag af de indhøstede erfaringer senere gennemføre et almindeligt offentlighedsprincip.

Regeringens opfattelse er, at mindretalsforslaget om gennemførelse af almindelig offentlighed fortjener overvejelse, og at det derfor ikke bør afskrives på det foreliggende grundlag. På den anden side finder regeringen det ikke rigtigt at søge mindretallets lovudkast gennemført nu. Indførelse af almindelig offentlighed i forvaltningen er en reform, hvis konsekvenser er vanskelige at overskue. En sådan ordning findes i Finland og Sverige, men mig bekendt ikke i noget andet land; i Sverige arbejder en komité på revision af de lovregler, der fastsætter begrænsningerne i offentligheden; i Norge har forvaltningskomiteen i sin betænkning af 1958 bl. a. foreslået gennemførelse af både partsoffentlighed og almindelig offentlighed; betænkningens forslag behandles i det norske justisdepartement. På denne baggrund har regeringen ment, at der burde indledes et nordisk samarbejde om spørgsmålet. Der vil herunder kunne ske en udveksling af erfaringer og oplysninger og derved opnås et væsentlig bedre grundlag for en stillingtagen til spørgsmålet. På det nordiske justitsministermøde i januar 1964 blev det besluttet at indlede et sådant samarbejde. Dette betyder naturligvis en vis udsættelse af den endelige stillingtagen, men for en sådan udsættelse taler også en